

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kato“, „Kukovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inšerate in reklamacije. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inšerate se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

## Za sušo.

Namestništvo v Gradcu je nameravalo od države dovoljeno podporo za sušo uporabiti skoro izključno le za nemške kraje. Posredovanju poslancev Slovenske kmečke zveze se je posrečilo za sedaj to preprečiti in doseči, da se namestništvo zopet obrne za poziv izvedbe na okrajna glavarstva. Namestništvo se namreč izgovarja, da poročila glavarjev na Spodnjem Štajerskem niso zahtevala podpor, ker baje suša ni bila splošna in ni veliko škodila.

Nujno torej pozivljemo vse po suši oškodovane, da naprosijo župane, naj takoj zopet poročajo glavarstvom o naslednjih suši in potrebi podpore, oziroma, če bi župani tega ne marali storiti, naj se vsakdo sam obrne naravnost na glavarstvo.

Vendar prosimo tudi župane, da gredo ljudem blagohotno in hitro na roko. Vsako zavlačevanje bi imelo za ljudi slabe posledice.

Slovenska kmečka zveza.

## Uporabite čas!

Mi gremo naprej! To je naše staro, a se vendar vedno najmočnejše geslo pri organizacijskem delovanju na Spodnjem Štajerskem. Resno in sveto nam je do tega, da napreduje naše ljudstvo, kojega tako vroče ljubimo, v vsem, kar je zanj dobro in koristno.

1. Naše časnikarstvo, ki je ravno namenjeno slovenskemu ljudstvu, se dosledno izpopolnjuje. Pred par leti smo razširili naš list ter ga nudili naročnikom po isti ceni, kakor prej v majhni obliki. Lani smo ustanovili trikrat na teden izhajajoč list „Straža“, o katerem gre splošno glas, da je zanimivo in spretno urejen. Letos se je preosnoval „Naš Dom“ po

obliki in po vsebini ter postal, kar dokazujejo že prve številke, najboljši mladinski vzgojevalni list na Slovenskem.

Ne izdajamo teh listov v našo zabavo, ampak ljudstvu v pouk in korist. Velike so naše žrtve pri nekaterih listih. Vendar višji cilji premagajo vse in zato mislimo, da imamo pravico, obrniti se do vseh naših semišljenikov s pozivom: Uporabite sedaj novoletni čas in razširjajte naše časopisje!

2. Okoli 120 izobraževalnih društev in okoli 30 mladeniških zvez se nahaja na Spodnjem Štajerskem, koje se vodijo v katoliško-kmečkem duhu.

Za ta društva uporabite sedaj zimski čas, in naj ne bo društva, kjer bi v tem času ne bilo vsaj par izobraževalnih predavanj. Izobrazbi odprite na široko vrata in sprejmite in negujte jo kot ljubega gosta.

3. Za letošnjo zimo so napovedani že štirje socialni poučni tečaji, in sicer v Šmarju pri Jelšah, v Mozirju, v Vitanju in Sv. Lenartu v Slov. gor.

Somišljeniki, uporabite to priliko in pošljite nam na naše poučne tečaje mnogo ukaželjnih mladeničev in mož. Na navadnih shodih se podajajo načrti naše stranke le v glavnih potezah. Ni časa za podrobno razvijanje! Na tečajih pa imamo ta čas, in tam je vsakemu dana priložnost, da se natanko spozna s programom naših političnih in nepolitičnih organizacij.

4. Po volitvah nastanejo mirnejši časi, a mir v notranjem delovanju stranke ne sme nastati; ampak za tako delovanje so ravno časi, ki niso razburkani po nobenih volitvah, najpripravnější.

Za to pa je treba najprej organizirati, in kar je že organiziranega, vzdrževati, oživljati in izpopolnjevati. Ne zabimo torej na podrobno organizacijo Km. zveze in ne zanemarjajmo tudi naših političnih društev!

Prijatelji, uporabimo čas!

## Deželni zbor štajerski.

Odprava bernje.

V sredo, dne 12. t. m. je bil med drugim na dnevnem redu dr. Kukovčev predlog za odpravo bernje. Ta predlog je stavil general Narodne stranke le v agitatorične namene, zato so poslanci S. K. Z. nastopili proti njemu. Dr. Benkovič je kot govornik Slovenskega kluba prav dobro ožigosel namen takih predlogov. Povdarjal je, da so poslanci S. K. Z. v prvi vr-

sti za to, da se uredijo razmere glede plač našega duhovništva, zlasti kaplanov. Ko se to zgodi, potem naj se odpravi bernja. V tem se strinja s Slovenskim klubom vsa duhovščina. Govornik opozarja na postavne določbe, ki so docela jasne; bernja je deloma že odpravljena; kjer pa še obstoja, tam jo ljudje sami želijo in je prostovoljna. Socialni demokratje so prišli dr. Kukovec na pomoč. Horvatek se je dogovoril z dr. Kukovcem, da bodo socialni demokratje prevzeli na pade na slovenske poslance. Prišlo je do hudih spopadov med poslanci S. K. Z. in rdečkarji, ki so morali slišati mnogo bridkih in so nazadnje osramočeni utihnili z dr. Kukovcem vred. Slovenski poslanci so izjavili, da ne glasujejo za predlog radi tega, ker poznajo njegov namen. Predlog so odkazali liberalci in socialni demokratje počitnemu odseku.

Uzorni vinograd.

V seji dne 13. t. m. je dr. Verstovšek utemeljeval svoj predlog za ustanovitev uzornega vinograda v St. Andražu nad Polzelo. Označil je vinogradništvo v šotlantskem in celjskem okraju, ki vedno bolj nazaduje radi trtne uši. Pa niti država niti dežela ni dosegla storila ničesar za te vinograde. Predlog je bil sprejet in se je odkazal vinarskemu odseku.

Red za posle.

V isti seji je socialni demokrat Jodlbauer utemeljeval svoj predlog o preosnovi zakona za posle. Med njegovimi izvajanjmi je prišlo do burnih prizorov med rdečkarji in celo zbornico, ker je zastopal docela anarhistično stališče.

Dr. Korošec je izjavil v imenu Slovenskega kluba, da bodo poslanci S. K. Z. sami stavili primeren predlog, kar bo zares v prid posestnikom, gospodarjem in poslom, zato ne morejo glasovati za predlog, ki je zasnovan le na socialno-demokratskih načelih.

Predlog Jodlbauerja je bil odklonjen.

Cesta Slov. Bistrica—Konjice.

Deželni poslanec Novak je kot poročevalec deželnega kulturnega odseka poročal o predlogu, katerega je stavil on in tovaršji. Predlog se glasi, naj deželni zbor sklene:

Deželnemu odboru se naroča, da stori pri o. kr. vladi nemudoma vse potrebne korake, da se državna cesta iz Gornje Poljskave do Slovenske Bistrice in od

## PODLISTEK.

### Novi davek.

(Vesela povest. Prosto iz nemščine Starogorski.)

(Konec.)

Častniki so ravno sedeli pri obedu, ko se jim lavi, da želita dva kmeta na vsak način z njimi govoriti.

„Naj vstopita,“ reče general, dobrodušen go-spod.

S klobukom v eni, s hranilno knjižico v drugi roki vstopita. Martin je bil odločen, da bo govoril za obadva.

„Gospodje, jaz plačam kanon,“ zavpije Martin. „Gospodje, jaz ostanem samec in tudi plačam,“ doda Caharija.

„In vsako leto pač ne bodele rabili novih kanonov. Dve, tri leta morete že zdržati z enim, če le malo nanj pazite,“ nadaljuje Martin.

„Nekaj bodele pa tudi popustili, 1000 kron vsako leto za kanon je vendar malo preveč. Najini posestvi nista ravno največji,“ reče Caharija vmes.

Presenečeno se gledajo častniki. „Ne razumem vaju! Kaj bi rada pravzaprav?“ vpraša general.

„Midva sva Caharija in Martin, kmeta iz Mlake. Gotovo imate že najini imeni zapisani.“

„Zakaj neki?“

„Radi novega davka. Ker sva midva ravno tukaj in ker se nama je reklo, da pobirate vi novi davek, sva prišla kar sem, da plačava.“

„Draga moja, zdi se mi, da sta napačno poučena. Mi vendar nismo davčni uradniki? In kako pride kanon v davek?“

„Povej vendar, da sva hodila snubit,“ podreza Caharija Martina.

„To je tako, gospodje! Prišel je k nama Slanjačev Lujz, gotovo ste že kaj slišali od njega, ker je znan po celem svetu —“

„Nisem imel še časti, ga spoznati,“ obžaluje general.

„Ne? Nu, za tega Vam ni treba biti žal, to je lump. Ta je rekel, da je novi davek za tiste, ki niso oženjeni, ker rabi cesar ljudi in denarja. Midva sva še sameca in sva mu verjela. Kaj pa tudi razume eden naju od politike. Časnikov ne bereva, k nama pa tudi nikdo tak ne pride, da bi nama razložil. Tako je Lujz dejal, kdor je samec, mora k vojakom ali pa plačati. Kdor ima malo, da malo, kdor veliko, pa veliko. Eden mora dati denar za puško, tretji za sabljo, tretji za konja in četrti, to so že bogataši, pa celi kanon.“

Med častniki je nastal smeh, da je moral general energično narediti mir. Martin pa nadaljuje:

„Pa sva mislila, rajši kot vsako leto plačati kanon, se oženiva. In Lujz, ta lopov, je nama nasvetoval dve dekleti. Danes sva hotela snubiti in sva si ji ogledala. Kaj pravim, dva zmaja, gospodje ne zamerite! Rajši pa plačava kanon, kakor vzameva ti dve. Nekaj pač morate popustiti.“

Med častniki, posebno med mlajšimi, je nastal zopet smeh, in celo general se ni mogel več vzdržati.

„Kaj mislite, kaj stane kanon?“

„Lujz je rekel, kakih 1000 kron.“

Nov smeh.

„Le smejte se,“ reče Martin. „Če stane kak petdesetak več, že še tudi zmoreva.“

Veselosti ni konca, dokler eden ne opozori, da bo obed mrzel.

„Torej, draga kmetiča iz... iz...“

„Iz Mlake,“ pomaga Martin.

„Torej iz Mlake. Idita mirno domov in shranita zopet vajine hranilne knjižice. Vaju je nekdo potegnili za nos, ker takega davka dosedaj še ni. Lahko ostaneta sameca na veke, ne da bi morala za to plačati!“

„Kaj,“ zavpijeta obadva. „Ali nisva ničesar dolžna?“

„Nobenega kanona in nobenega vinarja. Če bi morala dajati tak davek, bilo bi vama pač slabo.“

„Tako — tako — glej lopova, tega Lujza, Oskaj hudič!“

„Brez zamere, gospodje!“

„Z Bogom!“

Zunaj se pogledata drug drugega prav začuden.

„Ali slišiš, kako se smejijo?“

„Naj se! Midva se tudi lahko, ker takšen kanon stane gotovo vražje mnogo.“

Pri pivu sta poplaknila jezo na Lujza po grlu. Najraje bi šla sicer nazaj v Rovje in tega Lujza dobro namlatila. Pa sta se spomnila Karike in Suzane, sta pa takoj opustila to namero.

Vrnila sta se lepo v Mlake, in ker sta že enkrat začela, sta končala.

Poiskala sta si sama prav čedni nevesti. Ciroševi dve, oziroma vseh sedem, pa lahko še danes kdo dobi, če se le oglasi.